

Poäng för fortbildning behövs inte

■ Under riksstämman i december var Janet Grant, professor i medicinsk pedagogik från Storbritannien, och Hans-Asbjørn Holm från Legeforeningen i Norge inbjudna att tala på Läkarförbundets och Läkaresällskapets gemensamma symposium om fortbildning. De är läkarkårens stora internationella auktoriteter inom området med mångårig erfarenhet av pedagogiskt stöd till läkarnas professionella utveckling.

Janet Grant menade att läkare tillgodogör sig kunskap på olika sätt beroende på personlighet och förutsättningar, och var kritisk till den reglering som finns i Storbritannien med detaljerade krav på genomförda utbildningsaktiviteter. Hon menade att det inte går att skapa meningsfulla standardiserade utbildningsformer som passar alla bara därför att de lätt låter sig mätas och regleras.

Att försöka skapa reglering av läkarnas kompetensutveckling ansåg hon byggde på en falsk förhoppning att man därigenom kan identifiera de läkare som inte längre har den kompetens som de behöver för sitt yrke. Tyvärr har det dock visat sig att det inte finns något samband mellan lågt deltagande i utbildningsaktiviteter och inkompetens som läkare. Inte heller går det att hitta entydiga positiva samband mellan framgångsrika behandlingsformer och specifika utbildningsinsatser, förklarade Janet Grant.

Hans-Asbjørn Holm menade att lärande för läkare

oftast är något som sker omedvetet och sammanvävt med det dagliga patientarbetet och att det är så som läkare blir motiverade att lösa problem och ständigt förbättra sig. Därför bör fortbildningen vara en del av det kontinuerliga kvalitetsarbetet i vården och inte avgränsas till något som bara gäller den enskilda läkarens yrkeskarriär.

Många för i dag fram önskemål om att vi även i Sverige bör införa krav på att läkare ska delta i ett visst antal timmars extern fortbildning för att få behålla sitt specialistbevis. Tanken är naturligtvis att läkargruppen på så vis ska garanteras rätt till utbildning. Tyvärr har vi alltför många exempel från andra europeiska länder på att så inte blir fallet.

Att läkare har goda möjligheter till extern fortbildning är en avgörande fråga för professionens framtida ställning. Poäng i CME (continuous medical education) är dock ingen snabblösning på detta problem. Läkarförbundet och Läkaresällskapet vill i stället se en bred debatt i ämnet och inbjuder som ett led i vårt fortsatta arbete i frågan till en gemensam temadag fredagen den 20 mars.

För Läkaresällskapet och Läkarförbundets arbetsgrupp för CPD (continuing professional development)

Hans Hjelmqvist
Läkarförbundets utbildnings- och forskningsdelegation

Kerstin Nilsson
Läkaresällskapets utbildningsdelegation

Turid Stenhaugen
utredare, Läkarförbundet
turid.stenhaugen@slf.se

Illustration: Airi Iliste

Paul Klees samlade verk har fått ett hem i Zentrum Paul Klee i konstnärens hemstad Bern.

Klee äntligen hemma

■ I Läkartidningen 48-49/2008 presenterar Rolf Nilzén konstnären Paul Klee som »målare, musiker, poet, tänkare« i en utförlig artikel med reproduktioner av sju av hans målningar [1] och avslutar: »Man kan bara rekommendera den intresserade att se så många som möjligt av hans tavlor.« Här nedan följer ett konkret förslag på hur denna rekommendation bäst kan omsättas.

Paul Klee – född 1879, son till en tysk musiklärare – växer upp i Bern i Schweiz men får sin konstnärliga utbildning framför allt i Tyskland. Han arbetar senare som lärare vid Bauhaus i Weimar och Dessau, och som professor vid konstakademien i Düsseldorf. 1933 blir han avsatt av nationalsocialisterna och tvingad att återvända till sin hemstad Bern. Under sin livstid får han här dock aldrig den uppskattning han förtjänar för sitt enastående verk. Vid 51 års ålder dör han i följderna av sin sklerodermi, sex dagar innan stadens parlament äntligen skulle tilldela honom det schweiziska medborgarskapet.

Med hjälp av en generös donation av den välkände ortopedprofessor Maurice Müller (en av osteosyntesens fäder) inrättas staden sent omsider ett centrum där Klees verk kan få sin tillhöriga plats. Sommaren 2005 öppnade den trevågiga byggnad som den italienska arkitekten Renzo Piano skapat

sina portar. Den innehåller inte bara två stora utställningshallar och en samling som omfattar 4 000 tavlor, teckningar, skulpturer och texter, utan också en konsertsal, diverse seminarierum, en barnateljé, en multifunktionell »museigata« och en forskningsavdelning.

Utställningarna ordnas efter växlande teman, ofta i kombination med passande eller kontrasterande verk av andra konstnärer. Omgivningen har gestaltats i överensstämmelse med Klees och Pianos idéer. Information om aktuella och planerade utställningar och aktiviteter finns på museets webbplats <<http://www.zentrumpaulklee.ch>>.

För den som är intresserad av sambanden mellan hälsa och sjukdom och konstnärlig produktivitet rekommenderas dermatologen Hans Suters omfattande studie, med 28 svartvita reproduktioner och 133 i färg [2].

Jean-Claude Vuille
professor emeritus,
f d barnhälsovårdsöverläkare
i Uppsala; Bern
jc.vuille@bluewin.ch

REFERENSER

1. Nilzén R. Målare, musiker, poet, tänkare – men först och främst Paul Klee. Läkartidningen. 2008; 105:3571-4.
2. Suter H. Paul Klee und seine Krankheit. Vom Schicksal geschlagen, vom Leiden gezeichnet – und dennoch! Bern: Stämpfli Verlag AG; 2006.